

Звіт
про природоохоронну діяльність комунального закладу Сумської
обласної ради «Регіональний ландшафтний парк «Сеймський»
за 2021 рік

На підставі статей 16, 18, 21, 24 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Положення про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів, затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 №245, п. 20 ч. 1 ст. 43, ст.60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» було прийнято рішення Сумської обласної ради сьомого скликання від 27.04.2018 року «Про затвердження Проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Сеймський», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів».

Проект передбачає виконання комунальним закладом Сумської обласної ради «Регіональний ландшафтний парк «Сеймський» плану природоохоронної діяльності на рік, погодженого директором Департаменту захисту довкілля та енергетики Сумської ОДА. З моменту затвердження Проекту КЗ СОР «РЛП «Сеймський» було здійснено організаційні заходи, заходи практичної охорони території регіонального ландшафтного парку «Сеймський», рекреаційний благоустрій території, проводилась еколого – освітня робота, науково – дослідна діяльність, розпочато розвиток екологічного туризму, тощо.

Організаційні заходи КЗ СОР «РЛП «Сеймський».

Штатний розпис РЛП «Сеймський» у 2021 році складався з 11 штатних одиниць (керівництво - 2, головний бухгалтер – 1, наукових співробітників – 2, інженер з охорони природних екосистем – 2, інженер з рекреаційного благоустрою – 1, інспектор з охорони природно заповідного фонду – 2, інженер з відтворювання природних екосистем).

Фінансування закладу здійснюється згідно Закону України «Про природно заповідний фонд України», Наказу Міністерства екології та природних ресурсів № 90 від 24.03.2011 р. та Закону України № 1082 від 15.12.2020 року з обласного бюджету.

За 2021 рік КЗ СОР «РЛП «Сеймський» профінансовано – 1378 903,00 грн. Із них *заробітна плата* – 1 089 766,00 грн, *нарахування на з/плату* – 239 749,00 грн, *інші видатки* (опалення, світло, відрядження, комунальні послуги, оплата послуг крім комунальних та придбання матеріалів, обладнання та інвентаря) – 49 338,00 грн.

За 2021 рік КЗ СОР «РЛП «Сеймський» отримав від своєї діяльності на спеціальний рахунок 62 488,36- грн, а саме - 17 080,00 – надходження від

платних послуг; 45 408, 36 – орендна плата. Залишок на 01.01.2021 р. – 46 974,98 (за 2020 р.)

З власних коштів в 2021 році, на розвиток підприємства та покращення матеріально-технічного забезпечення в 2021 році було придбано: принтер – 1 шт. – 5 360,00 грн, фотопастка – 5 256,00 грн, оплата електроенергії – 20 067,00 грн, витрата на послуги (інтернет, поточний ремонт електрообладнання, розміщення матеріалів в газеті, адвокат) – 10 027,00 грн, придбано паливно-мастильних матеріалів – 7 570,00, для утеплення приміщення придбано та самостійно встановлено металопластикове вікно – 5 990,00 грн, фурнітура для форменого одягу – 1 380,00 грн. Всього – 55 651,00.

За кошти обласного бюджету в 2021 році КЗ СОР «РЛП «Сеймський» були закуплені : квадрокоптер, моторний човен з лафетом, байдарки 2 шт., палатки – 6 шт., каремати – 16 шт., спальні мішки – 16 шт., проектор з екраном.) Наразі вирішується питання придбання формового одягу, інформаційних стендів.

За 2021 рік до комунального закладу надійшло 226 заяв, листів, звернень. Серед них 33 листи надійшло від Управління комунального майна Сумської ОР, 28 листів від Департаменту захисту довкілля та енергетики, 10 – від Сумської обласної ради. 13 звернень, щодо порушень природоохоронного законодавства, надійшло від Конотопського відділення поліції, 5 листів отримали від ДП «Вирівське», по 4 листи від Кролевецького відділу поліції та ДСНС та інші. До нас надходила вхідна кореспонденція від ГО «УКРАЇНСЬКА ПРИРОДООХОРОННА ГРУПА», Сумського рибпатруля, Путивльської міської ради, СНАУ, Державної екологічної інспекції, Голів ОТГ тощо.

За 2021 рік було вивчено, оброблено, та надано 265 відповідей. Із них Департаменту захисту довкілля та енергетики – 64, Управління коммайна Сумської ОР – 17, УДКСУ в Путивльському районі – 16. Працівники закладу уважно вивчали та надавали відповіді по порушенню природоохоронної діяльності на території РЛП «Сеймський» Конотопському відділу поліції – 17 відповідей, Конотопській прокуратурі – 3, Путивльському відділу поліції – 2 листи. 5 відповідей надали Державній екологічній інспекції, Путивльській ОТГ - 7, Бочечківській ОТГ - 8, Буринській ОТГ – 5, Кролевецькій ОТГ - 6, Попівська ОТГ - 5, Новослобідській ОТГ - 5 відповідей та інші. Вся інформація, що надавалась, уважно розглядалась і відповіді були повними.

Громадська та суспільно-корисна робота КЗ СОР «РЛП «Сеймський».

З метою охорони і збереження природного різноманіття ландшафтів, генофонду рослинного і тваринного світу, підтримання загального екологічного балансу, проведення фонових моніторингу навколишнього природного середовища працівники КЗ СОР «РЛП «Сеймський» протягом 2021 року прийняли участь у наукових, науково-практичних конференціях та семінарах. Зокрема - у науковій конференції «Лісові системи, сучасні

проблеми і перспективи досліджень», що проходила в м.Житомир. (Емець О.М., Зубцова І.В.). Науковий співробітник закладу Ємець О.М. прийняв участь у онлайн науково-практичному семінарі «Вивчення природних ресурсів в РЛП «Сеймський». Крім того, ним було проведено ревізію фауністичного різноманіття парку-пам'ятки садово-паркового господарства місцевого значення «Волокитинський». Результати досліджень оприлюднені у вигляді наукової доповіді на II Всеукраїнські науково-практичній конференції у місті Житомир, яка проходила на базі Поліського національного університету. Зубцова І.В. представляла наш заклад на практичному занятті «Проведення моніторингу за станом біоти та ландшафтного біорізноманіття РЛП «Сеймський».

Завдяки ініціативи голови Сумської ОДА Дмитра Живицького, 10.08.2021 р. був проведений круглий стіл, де одне з найголовніших питань «Про розорювання заливних лук, пасовищ, прибережно-захисної смуги річки Сейм, що входять в територію РЛП «Сеймський» озвучувала директор закладу Коняєва М.М.

Під головуванням заступника голови ОДА Медвідь Ю.В. 03.11.2021 р. пройшло онлайн-засідання Ради з питань розвитку туристичної діяльності області, де приймала участь і директора парку, як член цієї ради.

У рамках співпраці з Сумським національним аграрним університетом 07.07.2021 р. проведено науково-практичне виїзне польове заняття на виробництві для студентів в межах екотуристичного кластеру «Регіональний ландшафтний парк «Сеймський». Директор КЗ СОР «РЛП «Сеймський» приймала на обговорення освітніх програм першого-третього рівнів вищої освіти за спеціальностями 101 «Екологія» та 242 «Туризм».

26.10.2021 р. у співпраці з Сумською науковою обласною бібліотекою приймали участь у онлайн-конференції «Інноваційні технології та нові напрямки збереження екосистем на Сумщині».

На позитиві 12.02.2021 р. пройшов науково-практичний семінар з викладачами Глухівського НАУ «Природоохоронні території, як умова забезпечення сталого розвитку суспільства».

З метою обміну досвідом, директор КЗ СОР «Сеймський», прийняла участь з 30.07. 2021 по 01.08.2021 р. у Школі природоохоронника на базі Національного природного парку «Слобожанський» (Харківська область), де вивчалися питання роботи служби державної охоронної природно-заповідного фонду, природоохоронні заходи. Працівники національного парку провели заняття по створенню карт на платформі ГІС, на практиці навчили гасити пожежу, провели екскурсії по екологічним стежкам та багато іншого.

Працівники парку на протязі року приймали участь у обласних командних навчаннях з питань техногенно-екологічної небезпеки та надзвичайних ситуаціях у Сумській області; командно-штабних тренуваннях, щодо відпрацювання дій органів управління та порядку організації ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, пов'язаних з лісовими пожежами на

території РЛП «Сеймський», що проводили Головне управління ДСНС В Сумській області. Також дієвою була нарада по боротьбі з незаконним рибальством на території Конотопського району, яку проводили Конотопський відділ поліції.

Приємно відмітити, що питаннями природоохоронної діяльності турбується і Сумська обласна рада, яка провела 18.11.2021 р. виробничу нараду з керівництвом області і всі присутні мали змогу отримати відповіді на свої запитання.

Директор РЛП «Сеймський» та його заступник в 2021 році закінчили навчання в Сумському НАУ і отримали дипломи магістра зі спеціальності «Екологія».

В 2021 році підписано ряд угод про співробітництво з органами місцевого самоврядування, виконавчої влади та громадськими організаціями в еколого-освітній, науково-дослідній та природоохоронній: Кролевецькою міською радою, Новослобідською сільською радою, Бочечківською сільською радою, Путивльською міською радою, Громадською організацією «Сила Землі», Конотопською районною державною адміністрацією, Путивльським профліцеєм, КЗ СОР «Путивльський мистецький ліцей», КЗ СОР «Путивльський педагогічний фаховий коледж ім.С.В.Руднева».

Науково-дослідна робота

У відповідності до плану науково-дослідної роботи, в розрізі моніторингових досліджень біорізноманіття парку продовжувалася робота з вивчення видового складу хребетних і безхребетних тварин та особливостей їх перебування в умовах РЛП «Сеймський». Досліджувався стан фауни парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Волокитенський», у розрізі її трансформації під впливом антропопресії, унікальності та соціологічної значимості. Фауністичне ядро хребетних тварин парку складають представники родин: Columbidae (2 види), Cuculidae (1 вид), Picidae (3 види), Sittidae (1 вид), Corvidae (1 вид), Sylviidae (5 видів), Muscicapidae (7 видів), Paridae (2 види), Fringillidae (2 види), Oriolidae (1 вид), Sturnidae (1 вид), Passeridae (1 вид). Talpidae (1 вид), Soricidae (1 вид), Erinaceidae (1 вид), Cricetidae (1 вид), Sciuridae (1 вид), Muridae (1 вид). Дані попередні та потребують уточнення. Результати проведених досліджень оприлюднені у вигляді доповіді науковцями РЛП «Сеймський» на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень-2021» яка проходила у Поліському національному університеті, місто Житомир.

У напрямку діяльності з вивчення місць оселення видів тварин з міжнародними, українськими та регіональними охоронними статусами продовжувалася робота з виявлення місць гніздування та перебування чорного лелеки (*Ciconia niger L.*). В міграційний період весни 2021 року проводилися спостереження на предмет виявлення лелеки чорного в заплаві Сейму на ділянці між селами Хижки Конотопського району та Камінь

Кролевецького району. За результатами моніторингу *Ciconia niger* спостерігали в польоті в останній декаді квітня на околиці села Камінь поблизу лісового масиву Буривня. Опитані місцеві мешканці, а пізніше туристи-байдарочники також бачили цього птаха у повітрі над вказаною територією. Поверхневий огляд місцевості, над якою спостерігали лелеку показав її перспективність для гніздування птаха. Для підтвердження цієї думки та виявлення можливого місця гніздівлі потрібні більш детальні експедиційні дослідження та відповідне їх фінансування.

Іншим результатом наукової діяльності з моніторингу созологічно значимих видів тварин, було виявлення місця гніздівлі шуліки чорного (*Milvus migrans*) при обстеженні прируслових деревостанів Сейму на ділянці русла між селами Камінь та Мутин Кролевецького району. Вид включено до Переліку видів птахів особливої Європейської уваги (Категорія 3. Статус «Уразливий»), Червоної книги України (2009, статус — вразливий), Додатку II Конвенції з міжнародної торгівлі вимираючими видами дикої фауни і флори (CITES), Додатків II Боннської та Бернської конвенцій.

При обстеженні заплавної луки цієї ж ділянки русла річки відмічена присутність журавля сірого (*Grus grus*) (в повітрі та характерні крики). Охороняється Боннською та Бернською конвенціями, угодою АЕВА. Включено до Червоної книги України (1994, 2009).

Згідно існуючих договорів про наукову співпрацю з вищими та дослідницькими установами країни, науковцями парку сумісно з колегами з Сумського державного педагогічного університету (Мерзлікін І.Р.) та співробітниками АН України (А. В. Мішта, Є. Ю. Яніш) у жовтні місяці проведено обстеження перспективних щодо мешкання хохулі руської (*Desmana moschata*) територій в заплаві річки Сейм. Виявлені весняні та літні нори хохулі.

За результатами раніш проведених досліджень з вивчення хохулі руської на території РЛП «Сеймський» та прилеглих територіях, а також літературних джерел з цього питання підготовлений узагальнюючий матеріал для написання наукової статті у фаховому журналі України.

Відповідно до плану науково-дослідної роботи РЛП «Сеймський», продовжується інвентаризація фіторізноманіття парку, особлива увага звертається на рідкісні та лікарські види, а також їхні популяції.

Проводяться дослідження з виявлення нових місць зростання (перебування) видів рослин, тварин і грибів, що підлягають особливій охороні на території Сумської області. Ввиявлено місцезростання 12 рідкісних видів рослин (*Campanula persicifolia* L., *Corydalis cava* (L.) Schweigg. & Koerte та *C. intermedia* (L.) Murat., *Crataegus ucrainica* Pojark, *Dentaria quinquefolia* M. Bieb., *Dianthus stenocalyx* Juz., *Digitalis grandiflora* Mill., *Inula helenium* L., *Lycopodium clavatum* L., *Nymphaea alba* L. та *N. candida* J. et C. Presl.). Розпочаті дослідження видового складу рідкісних видів грибів та лишайників.

За результатами аналізу літературних джерел та власних спостережень складено перелік видів рослин занесених до Червоної книги України, що поширені у межах парку.

Постійно відбувається моніторинг за станом біологічного та ландшафтного різноманіття території парку.

Підготовлено рекомендації щодо оптимізації та розширення території об'єктів ПЗФ РЛП «Сеймський» та прилеглих територій.

Проведено популяційні дослідження стану популяцій лікарських видів рослин заплавл річок парку. А саме: *Althaea officinalis* L., *Arctium lappa* L., *Centaureum erythraea* Rafn., *Leonurus villosus* Desf. ex Spreng, *Melilotus officinalis* (L.) Pall., *Polygonum aviculare* L., *Potentilla erecta* (L.) Raeusch., *Sanguisorba officinalis* L., *Saponaria officinalis* L. за результатами цих досліджень було опубліковано тези:

Зубцова І. В., Ярощук С. В., Ярощук Р. А. Біологічні особливості та перспективи введення в культуру *Arctium lappa* L. Гончарівські читання: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. (Суми, 25 травня 2021). Суми, «Сумський національний аграрний університет», 2021 С. 138-140.

Кривошей М. А., Зубцова І. В. Особливості популяційної структури *Arctium lappa* L. На території РЛП «Сеймський». Матеріали Всеукраїнської наукової конференції студентів і аспірантів, присвяченої Міжнародному дню студента (15-19 листопада 2021). Суми, 2021. С.

Виявлено потенційні осередки регламентованої заготівлі лікарської сировини та популяції. Сформовано пропозиції, спрямовані на забезпечення охорони та раціонального використання популяцій лікарських рослин заплавл річок парку.

Проведено дослідження лучних ділянок р. Сейм в межах території РЛП «Сеймський» з метою виявлення загроз заростання адвентивними видами, впливів випасання та загроз для біоти.

Зроблено збір і обробка фото - та відеоматеріалів для підготовки науково-популярних видань про біорізноманітність парку.

Заходи практичної охорони території РЛП «Сеймський»

Наказом Управління майном Сумської обласної ради № 133 від 08.04.2019 р. з метою забезпечення охорони, дотримання режиму території та збереження, раціонального використання і відтворення природних комплексів РЛП «Сеймський» затверджено Положення про службу охорони КЗ СОР «РЛП «Сеймський».

В 2021 році працівниками закладу припинено незаконне викорчовування дерев для подальшого розорювання землі біля села Дич, колишнього Буринського району, до цих дій були залучені правоохоронні органи. Разом з працівниками екологічної служби було проведено обстеження територій парку, а саме Конотопський район село Прилужжя,

щодо знищення молодих зелених насаджень. Відкрито кримінальне впровадження.

На виконання вимог правил санітарних рубок прийняли участь у робочій комісії по обстеженню зелених насаджень ДП «Конотопський агролісгосп», ДП «Вирівське» та ДП «Путивльський агролісгосп».

Протягом 2021 року працівниками відділу державної охорони було проведено 56 рейдів щодо виявлення незаконного браконьєрства на р.Сейм. Вилучено 49 сіток, 68 раколовок та 1 верша.

Підписано договір з Управлінням Державного агентства рибного господарства у Сумській області про план спільних заходів, в рамках якого проведено 7 спільних рейдів, проведено 14 профілактичних заходів щодо запобігання порушенням природоохоронного законодавства. Результатом цих заходів стали роз'яснювальні бесіди з порушниками природоохоронного законодавства, вилучення предметів і знарядь незаконного використання природних ресурсів. В рамках співпраці із адміністраціями мисливських господарств для боротьби із порушниками природоохоронного законодавства підписані Плани спільних заходів по посиленню охорони біоресурсів і боротьби з браконьєрством на території РЛП «Сеймський», завдяки чому кількість фактів браконьєрства почала стрімко знижуватися.

Виявлено 3 факти незаконно добування піску, 4 факти незаконно застосування пестицидів на полях.

Відповідно до Комплексного плану на виконання завдань визначених розділом 1 «Про заходи щодо запобігання та протидії масовим пожежам лісів, торфовищ і сільських угідь у літній період 2021 року», протоколу № 10 чергового засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки надзвичайних ситуацій від 12 березня 2021 року, працівники КЗ СОР «Сеймський» постійно проводили забезпечення контролю за здійсненням заходів щодо захисту населення і територій від пожеж та надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і забезпечували протидію масовим пожежам лісів, торфовищ і сільськогосподарських угідь у пожежонебезпечний період 2021 року на території парку. Так у 2021 році силами працівників та з залученням місцевого населення ліквідовано загорання на лугах біля: с.Корольки, луг біля села Зарічне, біля села Скуносове, біля села Чернобривкіне Путивльського району; с.Калинівка, Путивльського району; луг біля р.Сейм; луг біля с.Олександрівка, Буринського району. По фактам цих пожеж велась фотозйомка, інформація викладалась на сторінці у фейсбуці.

Організовано проведення рейдів і патрулювань найбільш небезпечних у пожежному відношенні лісових та торф'яних масивів, особливо у вихідні і святкові дні. Так, у 2021 році проведено 18 рейдів Конотопського, Кролевецького, Буринського, Путивльського районів. Забезпечуємо термінове оповіщення пожежно-рятувальних підрозділів Управління ДСНС України у Сумській області про пожежі в лісах, на торфовищах та сільгоспугіддях.

Контролюємо заборону розведення багать, випалювання сухої рослинності, сміття на землях лісового фонду. Працівниками «РЛП «Сеймський» контролюємо територію і з порушниками проводимо бесіди, попереджаємо про покарання. У випадку не виконання протипожежних вимог звертаємось до правоохоронних органів.

Еколого-освітня та еколого-просвітницька діяльність.

В 2021 р. було проведено 38 еколого-освітніх заходів у навчальні заклади Конотопського, Шосткинського району, с. Суми, Глухів: КЗ СОР «Глухівський фаховий медичний коледж», СумДУ, СНАУ, КЗ СОР «Глухівський інтернат-ліцей з посиленою військовою підготовкою», Глухівський коледж СНАУ, Глухівський національний педагогічний університет, загальноосвітні школи, Путивльський фаховий коледж СНАУ, КЗ СОР «Путивльський педагогічний фаховий коледж ім.С.В.Руднева, КЗ СОР «Путивльський мистецький ліцей», Путивльський профліцей, ДНЗ інших районів.

Силами працівників КЗ СОР «РЛП «Сеймський» створений візит-центр, в який за допомоги Сумської обласної адміністрації були закуплені проектор та екран. Завдяки цьому на базі закладу створений і працює екологічний гурток «Юний еколог», який об'єднав 28 чоловік з навчальних закладів.

Традиційними еколого-просвітницькими акціями є «Збережемо первоцвіти!», Всесвітній день водно-болотних угідь, Акція «Чиста Земля», Екологічний десант «Природа потребує допомоги», велосипедні пробіги та сплави по річці Сейм, Екологічний конкурс до Міжнародного дня біорізноманіття, Екологічна акція «Посади дерево миру», Міжнародний день лісів, Всеукраїнський день довкілля, Всесвітній день навколишнього середовища, Акція «Допоможи братам нашим меншим» та інші.

Дуже цікаво проходили години спілкування в навчальних закладах «Відтворення екосистеми РЛП «Сеймський», де студенти могли надавати свої проекти щодо цієї роботи. У рамках співпраці з Сумський НАУ було проведено науково-практичне виїзне польове заняття на виробництві для студентів в межах екотуристичного кластеру «Регіональний ландшафтний парк «Сеймський».

У 2021 році працівниками парку для студентів та учнівської молоді було проведено 36 екологічних екскурсій та 3 пізнавально-розважальних заходів з метою популяризації екологічного відпочинку. Серед них змагання з перегонів на байдарках в Новослобідській громаді, де приймало участь 14 чоловік по 2 спортсмени з кожного старостинського округу. Велопробіг до Дня навколишнього середовища зібрав понад 50 учасників. А найцікавішим заходом стали змагання з рибної ловлі на річці Сейм, де працівники КЗ СОР «РЛП «Сеймський» не тільки дарували подарунки, але й пригощали учасників змагань смачною ухую.

КЗ СОР «РЛП «Сеймський» долучився до Всеукраїнської акції «Створюємо ліси разом» і запрошуючи на ці акції населення, студентів

допомогли засадити дерев у ДП «Вирівське» – заліснення сіянцями сосни понад 2 га, Спадщанський ліс – 1 га, ДП «Конотопський лісгосп – 1 га.

«Зроби територію РЛП «Сеймський» - чистою!» таким став девіз комунального закладу в 2021 року. Тому працівники постійно працювали над прибиранням сміття в лісі та на прибережно-захисній смузі річки Сейм, залучаючи до цього небайдужих людей, волонтерів, громадкість. Приймали участь у екологічній акції до Міжнародного дня прибирання та Міжнародного дня чистих берегів. Було зроблено 58 виїздів. Всього вивезено сміття 3 тони.

Перед Новим роком закладом був оголошений конкурс «Зроби новорічну прикрасу з природнього матеріалу», де свої вироби представили більше 20 дітей.

У зв'язку з тимчасовими обмеженнями внаслідок запровадженого в країні карантину, що вплинули у т.ч. на РЛП «Сеймський», еколого-освітня діяльність, яка побудована на безпосередньому спілкуванні з дітьми та дорослими, в більшості випадків була переведена в онлайн режим, або заходи проводилися на відкритому повітрі. РЛП активізовано роботу у соціальних мережах для інформування населення про природоохоронну цінність та значення РЛП. Укладено пам'ятку важливих дат установ природно-заповідного фонду Сумщини. Продовжено збір краєзнавчого матеріалу, що використовується для еколого-просвітницької діяльності.

Рекреаційний благоустрій та екологічний туризм

Екологічний туризм є інтеграційним напрямком рекреаційної діяльності, що спрямований на гармонізацію відносин між туристами, туроператорами, природним середовищем і місцевими громадами і реалізується через екологізацію всіх видів туристичної діяльності, охорону природи, екологічну освіту та виховання.

Так, у 2021 році КЗ СОР «РЛП «Сеймський» було придбано спеціальне обладнання, віднесених до організації заповідників та інших природоохоронних. Наявність вищезгаданого обладнання дасть змогу займатися різними формами активної рекреації у природних ландшафтах без заподіяння шкоди навколишньому середовищу, що сприяє розвитку в РЛП «Сеймський» пізнавального і відпочинкового видів туризму. Згідно Положення про порядок та умови надання платних послуг комунальним закладом Сумської обласної ради «Регіональний ландшафтний парк «Сеймський», закладом 2021 року, надавалися платні послуги на загальну суму 17 080 тис.грн. Це прокат байдарок, велосипедів. Спеціалістом закладу також розроблена карта маршруту сплаву на байдарках, з якою можна ознайомитися на веб – ресурсі Гугл за наступним посиланням: <https://drive.google.com/open?id=1SSiGXSDv-z0uirBW-CV3NmUtJHQmlCHX&usp=sharing>. Розроблено та затверджено відповідне.

В напрямку рекреаційної діяльності та презентації своєї роботи, залучення місцевого населення до масового відпочинку, співробітниками ландшафтного парку на високому рівні проведені перегони на байдарках в Новослобідській ОТГ. Не залишили байдужими і змагання з рибної ловлі «Поплавок», які були проведені на річці Сейм (Путивльського району). На належному рівні пройшов велопробіг в Спадщанський ліс до Дня навколишнього середовища.

Протягом 2021 року працівниками КЗ СОР «РЛП «Сеймський» був розроблений ще один велосипедний туристичний маршрут «Околицями Сейму», на який є в наявності паспорт. Всього розроблено 5 туристичних маршрутів.

У 2021 році для студентів та учнівської молоді було проведено 36 екологічних екскурсій територією РЛП «Сеймський» з метою пропаганди бережливого ставлення до здорового способу життя і природи. Основна мета була привернути увагу українців до екологічних проблем, підвищити інтерес до бережливого ставлення до навколишнього природного середовища, збереження та примноження природної спадщини, формування екологічної свідомості та патріотизму, прагнення берегти рідну природу і країну.

Питання рекреаційного благоустрою є пріоритетним напрямком роботи ландшафтного парку. В рамках проведення природоохоронної діяльності, працівниками комунального закладу Сумської обласної ради «Регіональний ландшафтний парк «Сеймський» була проведена наступна робота: співробітники КЗ СОР «РЛП «Сеймський» спільно з громадською організацією «Чистий Сейм», громадською організацією «СИЛА ЗЕМЛІ» приймали участь у прибиранні прибережної захисної смуги р. Сейм та приведенні в належний санітарний стан зони масового відпочинку населення м. Путивль; колективом КЗ СОР «РЛП «Сеймський» була проведена робота по благоустрою та озелененню території біля адміністративної будівлі закладу (вивіз сміття, упорядкування клумби, підрізання плодкових дерев).

Працівники закладу постійно облаштовують годівнички для диких тварин, заготовляють корма, лугове сіно, солонці, гілковий корм, віники, жолуді. Не забувають і про птахів, виготовляючи їм годівнички в зимовий період.

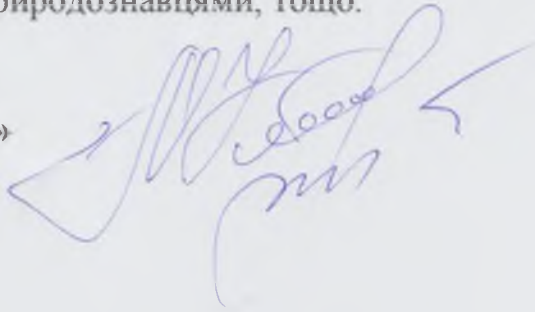
За допомогою Департаменту захисту довкілля та енергетики Сумської ОДА були виділені кошти на виготовлення інформаційних, охоронних та межових знаків на території Путивльської та Буринської ОТГ, які будуть встановлено в 2022 році.

Планів на майбутнє багато. Багато хто з науковців, екологів та пересічних громадян називає парк «Сеймський» ключовим ядром смарагдового поясу України. На цій екологічно-чистій території є можливість, за словами природознавців, відтворювати дикоростучі рослини, відновлювати популяцію червонокнижних тварин, риби. Крім того, повною мірою не розкритий туристичний потенціал цієї території. В перспективі є

розробка нових туристичних маршрутів – велосипедного, байдарочного та спуску на плотах.

Саме ці питання мають бути вирішені завдяки тісній співпраці КЗ СОР «РЛП «Сеймський» з громадськістю, органами місцевого самоврядування, науковцями, депутатським корпусом, громадськими об'єднаннями, органами виконавчої влади, природознавцями, тощо.

**Директор КЗ СОР
«РЛП «Сеймський»**

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'M. Koniasva', written over a faint, illegible stamp or watermark.

Марія КОНЯЄВА